

[Hvidberg.]

gennemføre det. Der er jo ingen tvivl om, at det vil føre til en sænkning af kundskabsniveauet og formodentlig også til en sænkning af dannelsesniveaet i Danmark.

Den kritik, som det forslag til folketingsbeslutning, vi konservative har fremsat, har været genstand for fra den højtærede undervisningsministers side, skal jeg ikke besvare nu, for det forekommer mig, at det bedst kan gøres i det kommende udvalg. Vort forslag bygger på den kendsgerning, at det virkelige liv indeholder meget mere variation end lighed. Vi er alle sammen forskellige, også hvad evner og anlæg angår. Derfor gælder det om at give hvert enkelt barn mulighed for at nå så vidt, som det barn nu formår, både i menneskelig udvikling og med hensyn til nyttige kundskaber. Også af sociale grunde mener vi, at den udelte skoles princip er uheldigt. Der er ingen tvivl om, at en udelte skole forringer mulighederne for børn fra ubemidlede hjem for at læse videre og tage eksamen. Læseegnede børn fra sådanne hjem vil jo nemlig i mange tilfælde gå ud af skolen uden den prøve eller eksamen, som kunne føre dem frem til en videregående undervisning. Både af pædagogiske og af sociale grunde mener vi konservative, at skolens opbygning bør hvile på en såkaldt delt skoles princip, og vi mener ikke, at man skal dele børnene efter 6. klasse. Det er et uheldigt tidspunkt at dele dem på. Året i 6. klasse er præget af begyndende pubertetsvanskeligheder, og netop det år skal så blive afgørende for dem. For så vidt børnene selv skal vælge, skal de vælge efter pubertetsalderen. Men det kan jo være, de skal have en vejleder til deres valg.

Den udelte skoletype vil dog stadig være den naturlige for landsbyskolen, hvor der naturligt og selvfølgelig i samme klasse sker en differentiering af undervisningen i årgange, men ikke i fag. Vort forslag går ud på, at vi ganske enkelt skal beholde den skoleopbygning, vi har nu. Der findes meget værdifuldt og godt i den danske skole og dens traditioner, som vi ikke sådan nu uden videre og uden at vide mere, end vi ved, kan kaste over bord. Derimod mener vi, at man skal sætte ind på at komme de mangler og fejl til livs, som den unægtelig lider af. De vanskeligheder, vi først og

fremmest har at kæmpe med, er lærermangel og lokalemangel, men det skal jeg nu ikke komme ind på her. De rammer, som skoleloven af 1903 angiver, trænger naturligt nok til et forbedret indhold efter de erfaringer, som er indhøstet i dette halve århundrede.

Vi tror imidlertid, at disse forbedringer kan gennemføres, uden at den bestående skoleordning omstyrtes. Det er derfor, vi har fremsat vort forslag som et forslag til folketingsbeslutning, og det glæder mig, at den højtærede minister betragter det som en ære at tage fat på det. Vi har naturligvis spredt det over et vidt felt, men jeg synes ikke, der er nogen grund til at ironisere over, at vi dækker mange felter. Det har vi været nødt til, og det er dog ikke svært at finde ud af, hvor det er inden for og uden for skolelovens rammer, der skal sættes ind for at fremkalde de forbedringer, vi ønsker.

Det drejer sig for det første om en fornyelse af den frie mellem skole. Vi anviser i vor skitse positive og virkelighedsbetonede forslag, som bør gennemføres, alt som de praktiske forudsætninger er til stede. Jeg nævner, at vi ønsker klassekvotienten nedsat og en timerreduktion for lærerne. Endvidere hævder vi, at denne skoleform, som vi gerne vil kalde for hovedskolen, bør afsluttes med afgangsprøve og afgangsbrev. Det er nødvendigt, at skolens arbejde har et sådant mål for øje, og det er meget uheldigt, at dette fuldstændig er forsvundet ud af det af ministeren sidst fremsatte lovforslag.

Vort forslag sigter dernæst mod at styrke landsbyskolen. Folkeskoleloven af 1937 bør føres ud i livet; man kan vel sige, at det er en meget kort udtalelse, men der ligger dog i den, at vi ikke er nået nær vidt nok. Det er i alt fald den første og mest nærliggende opgave. Man bør sikkert også gøre noget for landsbyskolens lærere i lighed med det, vi foreslår for den frie mellem skoles vedkommende.

Endvidere mener vi, at det vil være rimeligt at bygge videre på det grundlag, som er givet ved de anerkendte præliminærkursus ude på landet; så må vi drøfte, hvad der ligger i dette, og hvor langt man skal gå i retning af egentlig realskoleform. Jeg synes også, at man i udvalget bør have